

Частина 1

ФІНАНСИ ТА ОБЛІК В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА БЕЗПЕКОВИХ РИЗИКІВ

збірник матеріалів

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
студентів і молодих вчених**

**Тернопіль
2025**

УДК 336:657:364(477)
ISBN 978-966-654-798-2

**Всеукраїнська науково-практична конференція
студентів і молодих вчених**

**«ФІНАНСИ ТА ОБЛІК В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ
ТА БЕЗПЕКОВИХ РИЗИКІВ»**

м. Тернопіль, 27 травня 2025 р.

ГОЛОВА РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Андрій КІЗИМА, декан факультету фінансів та обліку ЗУНУ, к.е.н., доцент

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Володимир ГОРИН, заступник голови, д.е.н., проф., професор кафедри фінансів ім. С. І. Юрія;

Зоряна ЛОБОДИНА, д.е.н., проф., професор кафедри фінансів ім. С. І. Юрія;

Володимир МУРАВСЬКИЙ, д.е.н., проф., професор кафедри обліку і оподаткування;

Наталія ЗАРУДНА, к.е.н., доц., доцент кафедри обліку і оподаткування;

Галина КУЛИНА, к.е.н., доц., доцент кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу;

Ірина ОМЕЦІНСЬКА, к.е.н., доц., доцент кафедри обліку і оподаткування;

Світлана САВЧУК, к.е.н., доц., доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія;

Ірина ФЕДОРОВИЧ, к.е.н., доц., доцент кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу;

Марія ШЕСТЕРНЯК, к.е.н., доц., доцент кафедри фінансового контролю та аудиту.

Розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні

Вченої ради факультету фінансів та обліку ЗУНУ

(протокол № 7 від 26 травня 2025 р.).

Фінанси та облік в умовах глобальної невизначеності та безпекових ризиків: збірн. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. студ. і молод. вчених (м. Тернопіль, 27 трав. 2025 р.). Ч. 1. Тернопіль: ЗУНУ, 2025. 639 с.

Збірник матеріалів науково-практичної конференції «Фінанси та облік в умовах глобальної невизначеності та безпекових ризиків» об'єднує результати досліджень вітчизняних науковців, здобувачів вищої освіти та практиків, присвячені актуальним проблемам розвитку фінансів та обліку. У виданні розглянуті теоретичні та прикладні аспекти функціонування публічних фінансів, розвитку фінансової грамотності населення, трансформації обліково-аудиторської діяльності, сучасного стану та тенденцій розвитку фондового, банківського і страхового ринків. Окрему увагу приділено питанням соціального забезпечення в умовах соціально-економічної нестабільності. Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, викладачів, студентів економічних спеціальностей, фахівців у сфері фінансів, обліку та публічного управління.

За редакцію, зміст і достовірність даних, а також встановлення фактів плагіату матеріалів, розміщених у збірнику конференції, відповідальність несуть автори та наукові керівники.

© ЗУНУ, 2025

Герчаківський Святослав, Голембійовська Андріана, Грицуляк Андріана НОВІТНІ ПІДХОДИ ДО УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МИТНИХ ПОСЕРЕДНИКІВ В УКРАЇНІ.....	91
Герчаківський Святослав, Зубик Сергій, Джумак Ярослав ПАРАДИГМА ПРОТИДІЇ МИТНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	93
Герчаківський Святослав, Новак Олександр, Чорноус Віталій ФІСКАЛЬНИЙ ПРОСТІР УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: РИЗИКИ ТА ПРІОРИТЕТИ.....	95
Гринчишин Святослав ЕВОЛЮЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ФІНАНСУВАННЯ ІНФРАСТРУКТУРНИХ ПРОЄКТІВ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ.....	97
Дем'янишин Василь, Дем'янишин Василь ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ.....	101
Дзюблюк Олександр НЕОБХІДНІСТЬ КООРДИНАЦІЇ ФІСКАЛЬНОЇ І МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ.....	105
Жук Остап РОЛЬ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ В УПРАВЛІННІ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ.....	108
Іванова Анна, Кийко Володимир АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ, ВИКЛИКИ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ.....	110
Калюжна Юлія ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ ТА СТРАТЕГІЇ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ.....	113
Кириленко Ольга, Баран Микола ПЕСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	115
Ковалевський Павло ЕКОЛОГІЧНЕ ОПОДАТКУВАННЯ ЯК МЕХАНІЗМ ВПЛИВУ НА ЕКОНОМІКУ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ.....	118
Коваль Світлана, Вітко Андрій ФІНАНСОВО-ПОДАТКОВИЙ МЕХАНІЗМ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗРОСТАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	121
Карасій Вікторія, Савчук Світлана РОЛЬ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	124

Світлана Коваль

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія,
Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

Андрій Вітко

здобувач ступеня доктор філософії,
Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

ФІНАНСОВО-ПОДАТКОВИЙ МЕХАНІЗМ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗРОСТАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Російська військова агресія проти України, що триває з 2014 р. та особливо загострилася у 2022 р., створила безпрецедентні виклики для національної економіки. Руйнування інфраструктури, втрата виробничих потужностей, масова міграція та дефіцит бюджету значно послабили економічний потенціал країни. Водночас відновлення економіки, модернізація та стійке зростання вимагають не лише зовнішньої допомоги, а й мобілізації внутрішніх ресурсів через ефективну фінансово-податкову політику.

Інвестиції в умовах війни є не лише економічним, а й політичним індикатором довіри до держави. Саме тому питання формування фінансово-податкового механізму, який стимулює інвестиційне зростання, є надзвичайно актуальним. Збалансований підхід до податкового навантаження, податкові стимули, фінансова підтримка підприємств та прозора фіскальна політика – усе це повинно стати основою економічної стратегії воєнного та післявоєнного періодів.

Після повномасштабного вторгнення у 2022 р. обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну суттєво скоротився [4]. За даними Національного банку, в 2022 р. інвестиції переважно були пов'язані з реінвестованим прибутком, а не з новими капіталовкладеннями. Погіршення безпекової ситуації, руйнування логістики та виробничих ланцюгів, висока інфляція, а також зниження купівельної спроможності – усе це посилює інвестиційні ризики.

Попри це, Україна зберігає потенціал для економічного зростання: це наявність освіченого трудового ресурсу, вигідне географічне розташування, підтримка міжнародних партнерів та поступова адаптація економіки до воєнних умов.

Фінансово-податковий механізм – це сукупність інструментів бюджетної, податкової та фінансової політики, що спрямовані на створення сприятливих умов для залучення інвестицій. Під час війни його завдання полягає не лише в стимулюванні інвестицій, а й у збереженні стабільності державних фінансів, підтримці малого та середнього бізнесу, пристосування податкової системи до нинішніх потреб.

Основними компонентами такого механізму є:

- податкові стимули: пільги, відтермінування сплати податків;
- бюджетна підтримка інвестиційних проєктів;
- гарантії та страхування інвестицій в умовах війни;

– фінансові інструменти розвитку (кредити, субсидії, компенсації відсотків) [1].

У 2022–2024 рр. урядом було вжито низку кроків для зниження податкового навантаження на бізнес, зокрема:

- запровадження податкових пільг для малого бізнесу;
- скасування перевірок та штрафних санкцій на час воєнного стану;
- відтермінування податкових зобов'язань для підприємств, що постраждали від бойових дій;
- зниження ставки ПДВ на окремі види пального та енергоресурсів [3].

Ці заходи були спрямовані передусім на підтримку платоспроможності бізнесу та збереження робочих місць. Водночас в умовах дефіциту бюджету та значних військових витрат постає питання ефективності та тривалості податкових стимулів.

Незважаючи на прогресивні кроки, в Україні залишаються проблеми, що стримують інвестиційне зростання: нестабільність податкового законодавства (часті зміни створюють невизначеність для інвесторів); недостатність державних гарантій для іноземних інвесторів; слабкий розвиток державно-приватного партнерства; корупційні ризики та непрозорість процедур виділення бюджетної підтримки; обмежений доступ малого бізнесу до кредитування та інвестиційного фінансування.

На нашу думку, інвестиційному зростанню України сприятимуть: продовження дії спрощеного оподаткування для малого бізнесу, запровадження інвестиційного податкового кредиту, податкові канікули для стратегічних секторів (оборонної промисловості, енергетики, аграрного виробництва). Особливої ваги набуває надання податкових пільг для підприємств, що реалізують проекти за підтримки ЄС, Світового банку, ЄБРР та спільне фінансування відновлювальних проєктів у регіонах, що постраждали від війни [2, с. 26].

Підсумовуючи зазначимо, що фінансово-податковий механізм є ключовим інструментом забезпечення інвестиційного зростання в умовах війни. Економічна підтримка бізнесу, стабільність податкових правил, запровадження пільг та гарантій, спрямованих на зниження інвестиційних ризиків – усе це дозволяє стимулювати ділову активність, зберегти робочі місця та закласти фундамент для післявоєнного відновлення України. У нинішніх умовах податкова політика має бути не лише фіскальним інструментом, а й засобом стимулювання інвестицій, зростання продуктивності та інновацій.

Список використаних джерел:

1. Коваль С. Л., Вітко А. В. Фінансовий механізм інвестиційного зростання в Україні. *Ефективна економіка*. 2025. № 1. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/5585/5641>. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.1.65>
2. Коваль С. Л., Мельничук Ю. Д. Теоретичні аспекти податкового регулювання. *Світ фінансів*. 2025. № 1 (82). С. 21–30. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/54363>. DOI: 10.35774/sf2025.01.021

3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 р. № 2120-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text>
4. Прямі іноземні інвестиції в Україні з 2002 по 2024 рр. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/>